

Vlaams Ministerie
 van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
 Hendrik Consciencegebouw
 Koning Albert II-laan 15
 1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
 www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van VMS (Vrije Middelbare School) te Roeselare

Hoofdstructuur so

	Pedagogische eenheid	127753-127761	
	Instellingsnummer	127753	
	Instelling	VMS	
directeur		Willy PHLIPO	
adres		Arme-Klarenstraat 40 - 8800 ROESELARE	
telefoon		051-20.42.48	
fax		051-26.11.99	
e-mail		willy.phlypo@sint-michiel.be	
website/URL		http://www.vmsroeselare.be	
	Bestuur van de instelling	116152 - VZW Scholengroep Sint-Michiel te ROESELARE	
adres		Kattenstraat 33 - 8800 ROESELARE	
	Scholengemeenschap	113266 - SGKSO Sint-Michiel te ROESELARE	
adres		Kattenstraat 33 - 8800 ROESELARE	
	CLB	115113 - Vrij CLB Roeselare te ROESELARE	
adres		Kattenstraat 65 - 8800 ROESELARE	
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	27/02/2012, 28/02/2012, 01/03/2012 en 02/03/2012	
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	02/03/2012	
	Datum bespreking verslag met de instelling	26/03/2012	
	Samenstelling inspectieteam		
	Inspecteur-verslaggever	Reginald Leper	
	Teamleden	Marjan Meulewaeter Trui Van Rie Karel Vlieghe	

Deskundige(n) behorend tot de administratie nihil

Externe deskundige(n) nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	4
1. SAMENVATTING	6
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	8
2.1 Structuuronderdelen/vakken in de focus	8
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus.....	8
3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?	9
3.1 Cultuur- en gedragswetenschappen in de tweede en derde graad aso Humane wetenschappen.....	9
3.2 Chemie en fysica in de tweede graad aso Economie en Humane wetenschappen en in de derde graad aso Moderne talen-wetenschappen en Wetenschappen-wiskunde	10
3.3 Lichamelijke opvoeding in de eerste graad	11
Lichamelijke opvoeding in de tweede graad aso	11
Lichamelijke opvoeding in de derde graad aso.....	11
3.4 Wetenschappelijk werk in de eerste graad Moderne Wetenschappen.....	13
3.5 Wiskunde in de tweede graad aso Wetenschappen en in de derde graad aso Economie-Moderne talen, Economie-wiskunde, Humane wetenschappen, Moderne talen-wiskunde en Wetenschappen-wiskunde.....	13
4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	16
4.1 Professionalisering	16
4.2 Begeleiding	17
4.3 Evaluatie	18
5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	20
6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL.....	22
6.1 Wat doet de school goed?	22
6.2 Wat kan de school verbeteren?	22
6.3 Wat moet de school verbeteren?	22
7. ADVIES.....	23
8. REGELING VOOR HET VERVOLG	23

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of ze op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of ze zelfstandig de tekorten kan remediëren.

Het advies in dit verslag heeft betrekking op alle erkenningsvoorwaarden uitgezonderd de voorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en woonbaarheid.

Vanaf het schooljaar 2011-2012 vindt de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende woonbaarheid, veiligheid en hygiëne gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle op woonbaarheid, veiligheid en hygiëne resulteert in een afzonderlijk verslag. Alle verslagen worden gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie de onderwijsdoelstellingen en de procesindicatoren of -variabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens het doorlichtingsbezoek.

Tijdens het doorlichtingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag vangt aan met een voor het brede publiek toegankelijke samenvatting. Het vervolgt met een beschrijving van de doorlichtingsfocus.

Tijdens een doorlichting zoeken de onderwijsinspecteurs een antwoord op drie onderzoeksvragen:

- In welke mate voldoet de instelling aan de onderwijsdoelstellingen? (het erkenningsonderzoek)
- In welke mate onderzoekt en bewaakt de instelling op een systematische manier de kwaliteit van de processen zodat deze bijdragen tot het bereiken/nastreven van de onderwijsdoelstellingen? (het kwaliteitsonderzoek)
- Is er in de instelling een algemeen beleid dat het mogelijk maakt om zelfstandig tekorten weg te werken? (het onderzoek 'algemeen beleid')

In drie hoofdstukken geeft de onderwijsinspectie een antwoord op deze vragen.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Om de kwaliteit van de processen in kaart te brengen gebruikt de onderwijsinspectie een kwaliteitswijzer. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de instelling bij haar activiteiten aandacht heeft voor

- doelgerichtheid: welke doelen stelt de instelling voorop?
- ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de instelling om efficiënt en doelgericht te werken?
- doeltreffendheid: worden de doelen bereikt en gaat de instelling dit na?
- ontwikkeling: heeft de instelling aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

Meer informatie over de kwaliteitswijzer vindt u eveneens op www.onderwijsinspectie.be.

Wat de instelling goed doet, wat de instelling kan verbeteren en wat de instelling moet verbeteren komt aan bod bij 'Sterktes en zwaktes van de instelling'.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de instelling de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en/of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

De Vrije Middelbare School bestaat uit een zesjarige secundaire school en een eerstegraadsschool die samen een pedagogische eenheid vormen. Zij biedt in de eerste graad een A-stroom aan en in de bovenbouw een ruime waaier studierichtingen van het aso met uitzondering van de polen Grieks, Latijn en Sportwetenschappen. Deze kleinschalige school is gelegen in het centrum van Roeselare en deelt haar infrastructuur met een Centrum voor Volwassenenonderwijs. De schoolgebouwen zijn verspreid over twee nabijgelegen vestigingsplaatsen. De school kampt met een tekort aan infrastructuur. In 2015 zal zij beschikken over een nieuwe sportinfrastructuur.

De stabiele leerlingenpopulatie zorgt voor een gunstige uitgangspositie. De meerderheid van de leerlingen stroomt door in de eigen school. Het aantal leerlingen met leerachterstand, het aantal leerlingen dat later instroomt en het aantal zittenblijvers zijn uiterst gering.

De gunstige attesteringsgegevens tonen aan dat de school optimaal gebruik maakt van deze voordelige startpositie. De voorbije jaren behaalden 92 % van de leerlingen een A-attest, 7 % werd met een B-attest doorverwezen naar een andere studierichting en amper 1 % kreeg een C-attest. De krachtige leerbegeleiding en de leerlingenvriendelijke deliberatiepraktijk spelen hierin een voornamelijk rol.

De resultaten in het vervolgonderwijs zijn algemeen positief. In vergelijking met de Vlaamse referentiecijfers is de deelnemingsgraad aan professioneel gerichte bacheloropleidingen uitgesproken hoog en die aan academische gerichte bacheloropleiding bescheiden. Het studiesucces ligt bijna voor elke studierichting hoger dan de vergelijkende Vlaamse gegevens. De studiekeuze in het vervolgonderwijs is in ieder geval realistisch, maar getuigt in een aantal gevallen van te weinig ambitie.

Het erkenningsonderzoek op basis van de geselecteerde structuuronderdelen en vakken heeft uitgewezen dat de leerplanrealisatie voor de meeste vakken varieert van voortreffelijk tot uitstekend. Voor lichamelijke opvoeding in de eerste en tweede graad voldoet de leerplanrealisatie echter niet door onder meer een gebrek aan voldoende en aangepaste sportinfrastructuur. De onderwijsinspectie brengt toch een gunstig advies uit omdat de school aan de hand van een actieplan op korte en middellange termijn kan aantonen dat zij zelf de tekorten zal wegwerken. Het beleidsvoerend vermogen van de schoolleiding, het engagement van de leraren en de gunstige attesteringsgegevens en resultaten in het vervolgonderwijs hebben ook meegespeeld bij de eindbeslissing. In de polen Wetenschappen en Wiskunde moet het leren onderzoeken verder uitgebouwd worden.

Uit het onderzoek van de geselecteerde procesvariabelen blijkt dat de aansturing van de deskundigheidsbevordering en van de vakgroepwerking beperkt is. De school beschikt niet over een operationeel schooleigen nascholingsplan en een concrete strategie om de vakgroepwerking optimaal te laten renderen. Zij stemt haar nascholingsbeleid af op het aanbod van de scholengemeenschap en van het eigen onderwijsnet.

De leerbegeleiding daarentegen kent een gestructureerde aanpak met een breed bereik. Hoewel enkele vakken ook aandacht besteden aan preventieve leerondersteuning, is de vakgebonden leerbegeleiding voornamelijk gericht op remediëring. De school levert veel inspanningen om de ouders te betrekken bij het leertraject van de leerlingen.

De evaluatiepraktijk wordt ondersteund door een uitgeschreven visietekst en inhoudelijke richtlijnen. Zij kan evenwel nog geoptimaliseerd worden door haar visietekst en inhoudelijke richtlijnen consequent toe te passen en de bestaande goede praktijkvoorbeelden te verspreiden.

De voortreffelijke onderwijskwaliteit is te danken aan het engagement en de deskundigheid van de schoolleiding en het personeel. De schoolleiding waarborgt een doordachte onderwijsorganisatie en een goede materiële uitrusting. Zij is steeds bereikbaar en betreft leraren, ondersteunend personeel, leerlingen en ook ouders bij de besluitvorming. Dit zorgt ervoor dat de school erin slaagt om een warm leef- en leerklimaat te creëren met aandacht voor zorg en brede talentontwikkeling.

De school staat voor de uitdaging om de leerlingenresultaten en leerbegeleiding te consolideren en de deskundigheidsbevordering, de vakgroepwerking en de evaluatiepraktijk te optimaliseren. Zij moet de bestaande initiatieven i.v.m. kwaliteitszorg gebruiken als hefboomen om een gestructureerd en schoolbreed kwaliteitszorgsysteem uit te werken.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie structuuronderdelen/vakken en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

2.1 Structuuronderdelen/vakken in de focus

Studierichting per graad		Basisvorming	Keuze/Specifiek gedeelte
Graad 1	A	Lichamelijke opvoeding	
Graad 1	Moderne wetenschappen	Lichamelijke opvoeding	Wetenschappelijk werk
Graad 2 ASO	Economie	Chemie, fysica en lichamelijke opvoeding	
Graad 2 ASO	Humane wetenschappen	Chemie, fysica en lichamelijke opvoeding	Cultuur- en gedragswetenschappen
Graad 2 ASO	Wetenschappen	Lichamelijke opvoeding en wiskunde	
Graad 3 ASO	Economie-moderne talen	Lichamelijke opvoeding en wiskunde	
Graad 3 ASO	Economie-wiskunde	Lichamelijke opvoeding en wiskunde	Wiskunde
Graad 3 ASO	Humane wetenschappen	Lichamelijke opvoeding en wiskunde	Cultuur- en gedragswetenschappen
Graad 3 ASO	Moderne talen-wetenschappen	Chemie, fysica en lichamelijke opvoeding	Chemie en fysica
Graad 3 ASO	Moderne talen-wiskunde	LO en wiskunde	Wiskunde
Graad 3 ASO	Wetenschappen-wiskunde	Chemie, fysica, lichamelijke opvoeding en wiskunde	Chemie, fysica en wiskunde

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Personeel

Professionalisering

Deskundigheidsbevordering

Onderwijs

Begeleiding

Leerbegeleiding

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS- VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde structuuronderdelen/vakken het volgende op:

3.1 Cultuur- en gedragswetenschappen in de tweede en derde graad aso Humane wetenschappen

Voldoet

Motivering

- Zowel voor cultuur- als voor gedragswetenschappen is de leerplanrealisatie in de tweede en de derde graad kwaliteitsvol. De doelen waarrond de verschillende thema's zijn geclusterd, komen op een evenwichtige wijze aan bod. Waar het curriculum in de tweede graad nog focust op een brede kennismaking met diverse thema's en maatschappelijke domeinen, staat het in de derde graad in het teken van diepgaande analyse en sterke wetenschappelijke onderbouwing. De leerlingen krijgen maximale kansen om begrippen, modellen en denkkaders te onderzoeken, met elkaar te confronteren, af te toetsen aan casussen en te gebruiken om feiten en problemen te verklaren en te duiden. De afstemming van het curriculum op de eindtermen situeert zich tussen goed en excellent.
- Voor de realisatie van de doelen in verband met de onderzoekscompetentie heeft de vakgroep een doordachte leerlijn ontwikkeld. In de tweede graad gaat het in hoofdzaak om eenvoudige opdrachten en het inoefenen van afzonderlijke onderzoeksvaardigheden. Daarnaast krijgen de leerlingen in elk leerjaar één meer omvangrijke opdracht. In de derde graad wordt de onderzoekscompetentie intensief en veelvuldig getraind. Zowel voor cultuur- als voor gedragswetenschappen zijn er complexe opdrachten die gerelateerd zijn aan de realisatie van andere specifieke eindtermen. Deze geïntegreerde benadering wordt aangevuld met seminaries die exclusief voor extra onderzoeksprojecten bedoeld zijn. In het eerste en het tweede leerjaar zijn er verplichte projecten rond aandoeningen van het centraal zenuwstelsel, psychische stoornissen en beroepen in de sector van de geestelijke gezondheid. In het tweede leerjaar is er een bijkomend seminarie waarin de leerlingen zelf een onderzoeksopdracht kiezen en uitwerken. Een multidisciplinair lerarenteam staat in voor de begeleiding en de beoordeling van projecten. Zowel de geïntegreerde als de aanvullende onderzoeksopdrachten versterken de kwaliteit van het curriculum in aanzienlijke mate. De werkstukken van de leerlingen getuigen doorgaans van een zeer gedegen niveau.
- Het organiseren van didactische uitstappen, het uitnodigen van gastsprekers en het aanbieden van eigentijdse artikelen, websites en visueel materiaal versterkt het levensecht en eigentijds karakter van het curriculum. Het zorgt bovendien voor een toepassingsgerichte inkleuring van de studierichting.
- Dankzij de consequente keuze voor activerende werkvormen, boeiende oefeningen en doordachte opdrachten worden de leerlingen uitgedaagd om coöperatief en grondig met de leerinhouden aan de slag te gaan. Door de leerproces centraal te stellen en de leerlingen te leren focussen op structuur, samenhang en essentie creëert de vakgroep tastbare meerwaarde.
- De leerbegeleiding vertoont nog andere sterke accenten. Het zelf ontwikkeld studiemateriaal is goed gestructureerd en afgestemd op het ontwikkelingsniveau van de leerlingen. De opdrachtenfiches bevatten heldere instructies en een duidelijke planning. Leerlingen hebben een begrippencahier dat ze zowel voor cultuur- als voor gedragswetenschappen jaar na jaar aanvullen. Er is systematisch aandacht voor het formuleren van tussentijdse mondelinge en schriftelijke feedback aan de hand van operationele criteria. Op die manier worden leerprocessen kwaliteitsvol bijgestuurd.

- Het vakkendoorbekend overleg is vooral in de derde graad sterk uitgebouwd. De samenwerkingsverbanden met biologie, Nederlands en wiskunde versterken de horizontale samenhang van het curriculum. Er is een goed afsprakenkader tussen cultuurwetenschappen en esthetica over het thema kunst.
- Voor gedragswetenschappen is er een vaklokaal dat aangenaam is aangekleed. Voor de lessen cultuurwetenschappen is er een bijkomend lokaal en voor de seminaries in de derde graad is er een computerlokaal ter beschikking. De leermiddelen, het audiovisueel materiaal en de ICT-mogelijkheden ondersteunen de leerplanrealisatie.
- De vakgroepwerking getuigt van een uitgesproken dynamiek die het resultaat is van individuele professionaliteit, frequent overleg, betrokkenheid op de opleiding, zelfkritisch vermogen en een gemeenschappelijke visie op kwaliteitsvol onderwijs. Het team bevraagt de leerlingen over de sterke en de zwakke kanten van de opleiding, screent het curriculum en de projecten op hun bijdrage tot de vakoverschrijdende eindtermen, maakt een zelfevaluatie, vraagt feedback aan de pedagogische begeleiding ... De interne kwaliteitszorg is dan ook een voorbeeld van goede praktijk.
- De evaluatie is kwaliteitsvol. De evaluatievragen zijn representatief voor de leerplandoelstellingen, de vraagstelling is gevarieerd en peilt naar verschillende beheersingsniveaus (kennis, inzicht, toepassen), de evaluatiecriteria voor de opdrachten zijn operationeel en transparant. Voor meerkeuzevragen is het van belang om de leerlingen voldoende oefenkansen te bieden. De evaluatiefrequentie is voldoende hoog: via taken en toetsen krijgen leerlingen en ouders regelmatig feedback over het verloop van het leerproces.
- De leerlingresultaten zijn globaal genomen goed. In de tweede graad zijn er enkele leerlingen met tekorten. Hun tekorten gaan steeds gepaard met onvoldoendes voor één of meerdere vakken van de basisvorming. Via een B-attest worden ze geheroriënteerd. In de derde graad halen de leerlingen voor de beide vakken goede resultaten. Dit weerspiegelt zich in een gunstige attestering en in opvallend goede resultaten in het vervolgonderwijs. De meerderheid van de leerlingen kiest voor een professionele bachelor, de minderheid voor een academische bachelor. In vergelijking met hun Vlaamse studiegenoten zijn er meer keuzes voor het professioneel niveau. De resultaten die de leerlingen er boeken overtreffen het Vlaamse gemiddelde gevoelig. Ook op het academisch niveau zijn de leerlingen succesvoller, maar het verschil met het Vlaams gemiddelde is minder uitgesproken.

3.2 Chemie en fysica in de tweede graad aso Economie en Humane wetenschappen en in de derde graad aso Moderne talen-wetenschappen en Wetenschappen-wiskunde

Voldoet

Motivering

- De vakgebonden doelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd. Toch vragen volgende bemerkingen de nodige opvolging. Voor fysica krijgen bepaalde leerinhouden minder aandacht bijv. fundamentele wisselwerkingen en het fysisch interpreteren van grafische voorstellingen. Voor de basisvorming chemie in de tweede graad is de contextrijke benadering in mindere mate terug te vinden in het planningsmateriaal en het eigen ontwikkeld cursusmateriaal.
- De algemene doelstellingen 'onderzoekend leren/leren onderzoeken' worden in voldoende mate gerealiseerd. Het ruime aanbod van leerlingenpractica legt een voldoende basis voor onderzoekend leren maar minder voor leren onderzoeken. De vakgroep probeert de OVUR-structuur te introduceren, maar deze structuur wordt te weinig aangewend om bestaande opdrachten uit te werken. De onderwijspraktijk laat kansen liggen om leerlingen te oefenen in het stellen van onderzoeksvragen. De leerlingenpractica evolueren nog te weinig van gesloten naar open, van eenvoudige naar complexe, van gestuurde naar zelfstandige opdrachten. Lovenswaardig is de

bijsturing dit schooljaar met het opzetten van zelfstandige onderzoeken in de derde graad.

- De algemene doelstellingen 'wetenschap en samenleving' krijgen voldoende aandacht. De meeste lessen worden contextrijk en actueel ingevuld; de wetenschapslokalen zijn zeer leerrijk en uitdagend ingericht.
- De algemene doelstellingen 'attitudes' krijgen tijdens de lespraktijk voldoende aandacht. Ze worden echter onvoldoende transparant meegenomen bij de evaluatiepraktijk.
- De infrastructuur en de leermiddelen ondersteunen de leerplanrealisatie. Demonstratieproeven, modellen en multimedia visualiseren de theoretische concepten. Moderne meetapparatuur wordt geïntegreerd in het lesgebeuren. Voor de derde graad is er wat te weinig leerlingenmateriaal elektriciteit voor het opzetten van uitdagende leerlingenpractica. Het demonstratiemateriaal voor golven is te beperkt. De leerlingen verwerken af en toe een deel van de leerstof via een ICT-oefening.
- Het eigen ontwikkeld cursusmateriaal is soms weinig gestructureerd en dus minder leerondersteunend. Positief zijn het aanreiken van leertips, schema's en het duidelijk aangeven van de verwachtingen bij toetsen en examens. Leerlingen met vakproblemen worden individueel geholpen.
- De leraren volgen regelmatig nascholing, vorig schooljaar vooral over onderzoekscompetentie. De vakgroep buigt zich naast het organisatorische ook over onderwijskundige thema's zoals verticale leerlijnen en de structurele aanpak van onderzoekscompetentie. Het blijft echter een uitdaging om de afgesproken concepten voldoende concreet te vertalen in de onderwijspraktijk.
- De leerlingenevaluatie van de vakgebonden doelstellingen voldoet. De vraagstelling is gevarieerd en peilt zowel naar kennis, inzicht als toepassing. Leraargebonden worden de toetsen en de examens contextrijk en visueel ondersteund. De resultaten voor chemie en fysica zijn overwegend goed, behalve voor de basisvorming chemie in het eerste leerjaar van de tweede graad. De analyse van een beperkte reeks examens levert volgende aandachtspunten op: waakzaam omgaan met het abstractieniveau, de juiste inschatting maken of leerlingen in staat zijn zelf productvoorbeelden en demonstratieproeven te geven, toetsvragen en examenvragen op elkaar afstemmen, zorgzaam omspringen met het taalgebruik.
- De evaluatie van onderzoekend leren/leren onderzoeken is minder kwaliteitsvol. De vakgroep heeft nog geen helder systeem uitgewerkt om vakvaardigheden en -attitudes te evalueren. Bovendien is het gewicht dat eraan wordt gegeven leraargebonden. Het is een uitdaging voor de vakgroep om ook de algemene doelstellingen wetenschappen kwaliteitsvol mee te nemen in de evaluatiepraktijk.

3.3 Lichamelijke opvoeding in de eerste graad

Voldoet niet

Lichamelijke opvoeding in de tweede graad aso

Voldoet niet

Lichamelijke opvoeding in de derde graad aso

Voldoet

Motivering

- De onvoldoende leerplanrealisatie in de eerste en tweede graad is in belangrijke mate toe te schrijven aan een gebrek aan voldoende en aangepaste sportinfrastructuur (zie verder). Dit leidt evenwel niet tot een advies 'gunstig beperkt in de tijd' omdat de school voorziet in een actieplan op korte en middellange termijn om zelf de tekorten weg te werken. De gebrekkige leerplanrealisatie wordt daarnaast enigszins gecompenseerd

door een gevarieerd en attractief extracurriculair sport- en bewegingsaanbod, de inzet en de sportdeskundigheid van de leraren.

- In de eerste graad wordt een aantal bewegingsgebonden leerplandoelen i.v.m. het ontwikkelen van motorische competentie en van een gezonde en veilige levensstijl niet in voldoende mate gerealiseerd. Dit is het geval voor de bewegingsdoelen gymnastiek (evenwicht behouden en herstellen, hangen, steunen, zwaaien aan toestellen en beheerst landen en klimmen), atletiek (hoogspringen en werpen en stoten), verdedigingssporten en reddend zwemmen². De leerplandoelen i.v.m. reflecteren over bewegen krijgen een impliciete invulling³.
- In de tweede graad worden de bewegingsdoelen i.v.m. gymnastiek en leraargebonden de bewegingsdoelen i.v.m. verdedigingssporten en ritmische/dansante/expressieve vorming onvoldoende behandeld⁴. Daarnaast krijgen de bewegingsdoelen i.v.m. zelfstandig werken en reflecteren over bewegen te weinig aandacht⁵.
- In de derde graad zijn de bewegingsdoelen i.v.m. zelfstandig werken en reflecteren over bewegen te weinig uitgewerkt⁶.
- In alle graden krijgen de persoonsgebonden leerplandoelen i.v.m. het ontwikkelen van het zelfconcept en het sociaal functioneren een impliciete invulling⁷. Dit geldt eveneens voor de attitudegebonden leerplandoelen⁸.
- Graadoverschrijdende leerlijnen voor de aangeboden bewegings- en sportdisciplines ondersteunen de verticale samenhang. Voor de overige doelen (zelfstandig werken, reflecteren over bewegen, persoonsdoelen, vakattitudes) ontbreken leerlijnen. De horizontale samenhang is wisselend.
- Het kortstondig aanbod van sommige sportdisciplines hypothekeert de continuïteit en de diepgang van het leerproces.
- De lessen verlopen in een taakgericht en veilig (fysiek en socio-emotioneel) leerklimaat. Leraren en leerlingen onderhouden goede contacten. De leraren hanteren voornamelijk leraargestuurde werkvormen en geven hoofdzakelijk sporttakgebonden instructie.
- De leerlingenbegeleiding krijgt een veeleer individuele invulling. Voor fysiek zwakke én sterke leerlingen bestaan geen vakafspraken i.v.m. differentiatie, remediëring en evaluatie. De aanbevelingen van het leerplan om ICT te integreren in het leerproces en een talenbeleid op vakniveau uit te werken, zijn niet uitgewerkt.
- De leerlingenevaluatie is weinig valide doordat verschillende bewegingsdoelen, persoonsdoelen en vakattitudes onvoldoende gewaardeerd worden. De gezamenlijke evaluatieafspraken hebben betrekking op verhouding dagelijks werk – prestatie. Elke leraar bepaalt afzonderlijk de evaluatie-inhoud, de observatiepunten en de evaluatiecriteria.
- De leraren overleggen geregeld formeel en informeel over organisatorische onderwerpen; inhoudelijke onderwerpen komen nauwelijks aan bod. Er wordt leraargebonden nascholing gevolgd.

² Eindtermen (ET) 7, 10, 12, 15, 16, 23 en 26.

³ ET 5 en 6.

⁴ ET 9, 10, 12, 13 en 16.

⁵ ET 4, 5 en 6.

⁶ ET 3, 4, 5, 6, 7 en 8.

⁷ ET 31, 32 en 33 voor de eerste graad; ET 24 en 25 voor de tweede graad en ET 23, 24 en 25 voor de derde graad.

⁸ ET 22, 30, 34 en 35 in de eerste graad; ET 21, 22, 23, 26, 27, 28, 29 en 30 in de tweede graad en ET 14, 15, 21 en 22 voor de derde graad.

- De schaarse eigen sportinfrastructuur wordt niet efficiënt aangewend. De fitnessstoestellen in de gymzaal zorgen ervoor dat een aantal leerplandoelen i.v.m. gymnastiek niet kan gerealiseerd worden. Het werken aan fitnessstoestellen kan aansluiten bij de leerplandoelen van de derde graad, maar is niet verantwoord voor klassikaal onderricht in de eerste graad. De uurregeling van het zwembad sluit niet aan bij die van de school en leidt tot een ernstige reductie van de curriculumtijd. Ook de verplaatsing naar de stedelijke sporthal leidt in sommige klassen tot een halvering van de lestijd. In afwachting van de ingebruikname van een nieuwe sportinfrastructuur in 2015, heeft de school zich geëngageerd om te voorzien in bijkomende gymnastiekinfrastructuur. Het schoolbestuur is bereid om de sportinfrastructuur in de stad en in alle scholen van de scholengemeenschap te inventariseren en schooloverstijgend in te zetten naargelang van de leerplanvereisten.

3.4 Wetenschappelijk werk in de eerste graad Moderne Wetenschappen

Voldoet

Motivering

- De eindtermen en de leerplandoelstellingen worden voor wetenschappelijk werk in de basisoptie Moderne wetenschappen in voldoende mate gerealiseerd.
- Er wordt, zoals het leerplan voorschrijft, vaardigheidsgericht gewerkt en de leerlingen realiseren ruimschoots de doelen rond onderzoekend leren.
- Via projecten wordt aandacht besteed aan het slaan van bruggen met het vak socio-economische initiatie (SEI), waardoor de leerlingen wetenschap leren plaatsen in de samenleving en een beeld krijgen van mogelijke latere studiekeuzes.
- De leerplandoelstellingen worden gerealiseerd via contexten. Bij de uitwerking staat de onderzoeksvraag niet altijd centraal. Er blijven kansen liggen om leerlingen te oefenen in het leren stellen van onderzoeksvragen. Positief is de opdracht over de wetenschappelijke vraag. Leerlingenpractica worden vlot en kwaliteitsvol geïntegreerd in het leerproces; ICT wordt eerder beperkt geïntegreerd.
- De infrastructuur en de beschikbare uitrusting bevorderen de leerplanrealisatie. De leermiddelen worden efficiënt aangewend. Het gebruik van verlengkabels aan de werktafels zorgt voor een minder veilige werksituatie.
- Het cursusmateriaal ondersteunt de leerlingen voldoende bij hun studie. De grootte van de lesgroepen en het niet altijd inrichten van blokken bemoeilijken soms de begeleiding van het leerproces.
- De evaluatiepraktijk legt iets meer de nadruk op het leerproduct dan op het leerproces. Bij de evaluatie staan vaak de leerinhouden van de contexten centraal en in mindere mate de leerplandoelstellingen. Het inbouwen van praktische toetsen en examens bevorderen het valideren van het vaardigheidsgericht werken.

3.5 Wiskunde in de tweede graad aso Wetenschappen en in de derde graad aso Economie-Moderne talen, Economie-wiskunde, Humane wetenschappen, Moderne talen-wiskunde en Wetenschappen-wiskunde

Voldoet

Motivering

- De vaststellingen slaan op de basisvorming in de tweede graad aso in de studierichting Wetenschappen, op de basisvorming in de derde graad aso in de studierichtingen Economie-Moderne talen en Humane wetenschappen en op de basisvorming en specifieke vorming in de pool wiskunde in de derde graad aso (Economie-wiskunde, Moderne talen-wiskunde en Wetenschappen-wiskunde). De eindtermen en leerplandoelstellingen van het leerplan in de tweede graad aso (D/2002/0279/047) en

in de derde graad (D/2004/0279/021) worden in voldoende mate gerealiseerd. De eindtermen, specifieke eindtermen en leerplandoelstellingen in de pool wiskunde in de derde graad (D/2004/0279/019) worden in voldoende mate gerealiseerd.

- De schoolleiding legt voor de leerplanrealisatie op dat de leraren een gemeenschappelijke planning maken en gemeenschappelijke proefwerken afnemen. De planningsdocumenten zijn echter sterk verschillend qua format en inhoud. Deze documenten bevatten verwijzingen naar de inhoudelijke leerplandoelstellingen, meestal vertrekkend van de indeling van de gehanteerde leerboeken. De leerplandoelstellingen in verband met vaardigheden en attitudes worden, net als de vakoverschrijdende eindtermen, globaal vermeld omdat ze geïntegreerd nagestreefd worden bij de inhoudelijke leerplandoelstellingen. In een aantal van deze documenten is het voorziene aantal lessen echter onrealistisch hoog. Ten gevolge hiervan en door onvoorziene lesuitval dreigen de leerinhouden, voorzien voor het einde van het schooljaar niet of te oppervlakkig behandeld te worden. Dat heeft zich vorig schooljaar voorgedaan in het eerste leerjaar van de tweede graad aso Wetenschappen waar vectoren niet en stelsels van vergelijkingen onvoldoende zijn behandeld. De school kon echter aantonen dat dit maar een eenmalig tekort is. Globaal wordt getallenleer in de tweede graad te lang behandeld en dit ten koste van analytische meetkunde. Op deze opmerking na is de afwerking van de leerinhoudelijke doelstellingen in alle onderzochte structuuronderdelen voldoende evenwichtig en houdt ze rekening met de aanbevelingen voor de tijdsbesteding uit het leerplan. Positief is de aandacht die de vakgroep besteedt aan het regelmatig aanbieden van 'problem solving'-opdrachten. Hiermee bouwt de school een geleidelijke leerlijn op van onderzoekend leren. Jammer genoeg blijven de onderzoeksvragen bij de onderzoekscompetentie te gesloten en worden de leerlingen hier niet meer uitgedaagd om door een eigen onderzoeksvraag af te bakenen het onderzoekend leren uit te breiden tot leren onderzoeken.
- De leraren spannen zich in om in de leerlingen zo veel mogelijk individueel te begeleiden via extra oefenmateriaal en het gebruik van de leeromgeving. Daarnaast staan ze over de middag ter beschikking om de leerlingen zo nodig bij te werken. Niet altijd worden deze begeleidende leertrajecten voldoende opgenomen in het leerlingvolgsysteem. Er is een grote variatie in de wijze waarop leerlingen de lesonderwerpen en de behaalde resultaten noteren in de schoolagenda en leerlingennotities zijn eveneens niet altijd voldoende gestructureerd bijgehouden.
- Uit lesobservaties blijkt dat de leraargestuurde werkvormen overheersen. Toch zijn er ook sporen van groepswork en begeleid zelfstandig leren. De school beschikt over verschillende klaslokalen met computers, die zo opgesteld staan dat ze hoofdzakelijk ingezet moeten worden voor individueel werk en minder geschikt zijn voor klassikale lessen met een frontale aanpak. Toch blijkt dit laatste nog te vaak te gebeuren. In andere lokalen beschikken de leraren over één computer, soms met een beperktere grootbeeldprojectiemogelijkheid. Voor de ICT-integratie worden ook de grafische rekenmachines ingezet. Bij de proefwerken wordt duidelijk aangegeven welk deel met en welk deel zonder het gebruik van ICT moet opgelost worden.
- Voor het dagelijks werk is het aantal toetsen en taken voldoende om de leerlingen te kunnen opvolgen en het onderwijsproces zo nodig bij te sturen. De vragen van toetsen en overhoringen zijn soms in gedrukte vorm, soms gedictieerd. Vaak ontbreekt de puntenindeling vooraf. De leerlingen verzamelen taken en toetsen op een voorbeeldige manier in een mapje per trimester. De rapportering bevat echter onvoldoende informatie over de nagestreefde vaardigheden en attitudes. Uitzondering hierop is de rubriek die voorzien is op de opgaven van huiswerk en waar een score gegeven wordt voor nauwkeurigheid van indienen, voor de uitwerking van de oefeningen en nadien voor de aanwezigheid van de correctie. Hiermee heeft de school toch al een begin gemaakt van het rapporteren over wiskundige attitudes. De (grotendeels) gemeenschappelijke proefwerken zijn wel voorzien van een puntenindeling. Positief is dat de leerlingen bij de proefwerken een tijdsindicatie krijgen over de maximaal te besteden tijd aan elke vraag. De omvang van de proefwerken is in beide graden aanvaardbaar, ook al is het aantal proefwerkvragen in een aantal gevallen relatief hoog

waardoor een beperkt aantal doelstellingen een groter gewicht krijgt in de beoordeling. De oorzaak hiervan zoeken de leraren in de noodzaak om voldoende punten te kunnen zetten op de proefwerken omwille van de schoolbrede gelijke verhouding van 25 % dagelijks werk tegenover 75 % proefwerk. Deze aanpak strookt niet met de visie van de school om de leerlingen geleidelijk aan tot een grote zelfstandigheid aan te zetten. Zeker in de aanvangsjaren vormt dit sterk benadrukken van het proefwerk een breuklijn met de evaluatiepraktijk in het basisonderwijs en een tegenspraak met de aandacht die men aan het dagelijks werk wil besteden. Uit een analyse van de proefwerkvragen blijkt dat de proefwerkvragen voldoende gevarieerd zijn en goed aansluiten bij de leerinhoudelijke doelstellingen. De enige kanttekening die gemaakt moet worden is dat de vragen voor de basisvorming van de derde graad zelden naar afzonderlijke doelstellingen peilen, maar meestal een ruimere bevraging nastreven zonder dat dit evenwel leidt tot zwakkere resultaten.

- Het aantal jaartekorten voor wiskunde is meestal beperkt en de klasgemiddelden liggen rond 60 %. Deze resultaten beïnvloeden op een gunstige wijze de attestering in de school. Uit de resultaten van het vervolgonderwijs blijkt dat de leerlingen goede tot zeer goede resultaten halen, maar dat de deelname aan hoger universitair onderwijs gevoelig lager ligt dan de Vlaamse referentiecijfers.
- De vakgerichte en algemene nascholing was in schooljaren voorafgaand aan de doorlichting leraarafhankelijk zeer verschillend: een aantal leraren volgen regelmatig zowel vakgebonden als algemene nascholingen, bij anderen is de nascholing beperkt. Met betrekking tot de deskundigheidsbevordering is dit een aandachtspunt voor zowel de vakgroep als het schoolbeleid, terwijl ook meer aandacht mag gaan naar de multiplicatie van de gevolgde nascholingen.
- De vakgroep vergadert een drietal keer per schooljaar formeel. Niet van elk van deze vergaderingen kon een verslag voorgelegd worden. Daarnaast overleggen de leraren zeer frequent informeel. Inhoudelijk hebben de formele vergaderingen al geleid tot het opstellen van een leerlijn 'problem solving' en tot een analyse van de evaluatie. In dat verband is de eerder gemaakte oefening om dezelfde proefwerken te laten quoteren door verschillende leraren aanleiding geweest tot het verder specificeren van de correctiesleutels zodat deze quotatie gelijkgericht kan verlopen. Een verdere uitdaging voor de vakgroep blijven de reflectie over de gehanteerde werkvormen en over de wijze van rapporteren over de nagestreefde vakgebonden vaardigheden en attitudes en het implementeren van de verworvenheden uit de gevolgde nascholingen.

4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert het volgende op:

4.1 Professionalisering

4.1.1 Deskundigheidsbevordering

De vaststellingen wijzen op redelijke aandacht voor:

- ondersteuning
- ontwikkeling.

Motivering

- De visie van het beleid op deskundigheidsbevordering is nog onvoldoende gebaseerd op onderwijskundige prioriteiten en schooleigen accenten. Toch zijn er een tweetal opvattingen die het professionaliseringsbeleid positief beïnvloeden. De schoolleiding is overtuigd dat de samenwerking tussen leraren de onderwijskwaliteit ten goede komt en dat het van belang is dat leraren via nascholing voeling houden met hedendaagse didactische en pedagogische thema's.
- Zowel voor de vakgroepwerking als voor het nascholingsbeleid is de aansturing beperkt. De schoolleiding kiest voor strategieën die focussen op geleidelijkheid, overleg en wil haar doelen bereiken door te stimuleren en te faciliteren. De kaders die ze aanreikt getuigen dan ook van veel ruimte voor autonomie en eigen initiatief/inbreng van leraren.
- Op het vlak van nascholing sluit het beleid vooral aan bij het aanbod van de scholengemeenschap en van het eigen onderwijsnet. Van een echt nascholingsplan met operationele korte en middellange termijndoelen is evenwel nog geen sprake. De school legt wel eigen accenten via de pedagogische studiedagen. Er zijn zinvolle initiatieven rond leerlingenevaluatie, vakoverschrijdende eindtermen, leerzorg ... Het beleid voorziet in onvoldoende mate in een vervolgtraject, waardoor het eigenlijk effect van deze vormingen voor een aantal van deze thema's blijft steken op het niveau van sensibilisering.
- De schoolleiding stelt een minimum voorop wat het aantal nascholingen betreft. Het volgen van vakgerichte nascholingen wordt gepromoot en sommige leraren worden persoonlijk aangesproken om specifieke nascholing te volgen. Omdat het directieteam erg laattijdig met functioneringsgesprekken is gestart, is er nog geen geïndividualiseerd afsprakenkader vastgelegd. Naar de vakgroepen toe worden weinig concrete verwachtingen in verband met onderwijskundige en didactische nascholing geformuleerd.
- De school verzamelt gegevens over de gevolgde nascholingen en brengt die op een overzichtelijke manier in kaart. Door de gegevens niet systematisch te analyseren, af te toetsen en te bespreken, slaagt de schoolleiding er niet in om ze aan te wenden als beleidsinformatie.
- Het beleid heeft de voorbije jaren werk gemaakt van het aansturen van de vakgroepen. De vakgroepvoorzitters komen bij het begin van het schooljaar samen met het directieteam om de agendapunten te bespreken. Er is een vast sjabloon met opgelegde en facultatieve onderwerpen voor de vakvergaderingen. De onderwerpen vormen op zich materie voor zinvol overleg, maar ze zijn te breed en te algemeen geformuleerd om werkbaar te zijn. Het ontbreekt aan een operationeel kader en aan een concrete strategie om de vakgroepwerking optimaal te laten renderen. De schoolleiding volgt de vakgroepen op via gesprekken met de voorzitters, maar een overzicht van de ondernomen acties en de behaalde resultaten is niet voorhanden. Daardoor heeft de schoolleiding onvoldoende zicht op de ontwikkelingen en het traject van de verschillende groepen.

- De professionaliteit van het schoolteam wordt ondersteund door geregeld overleg met de pedagogische begeleiding. Dit gebeurt zowel op het niveau van de scholengemeenschap als schoolintern. De schoolleiding ziet deze samenwerking niet alleen als een kans op onderwijskundig overleg, maar ook als een element van interne kwaliteitszorg. Voorafgaand aan het schoolbezoek bezorgt het directieteam alle examenopgaven aan de pedagogisch begeleider met de vraag om ze te screenen op leerplangerichtheid en kwaliteit. De resultaten van dit onderzoek en van de klasobservaties gebruikt de begeleiding als basis voor feedback aan de vakgroep en de schoolleiding.

4.2 Begeleiding

4.2.1 Leerbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- doeltreffendheid
- ontwikkeling.

Motivering

- De school heeft een visietekst rond leerlingenbegeleiding waarin het welbevinden van de leerlingen centraal staat. De begeleiding van leerlingen, zowel op studie- als op socio-emotioneel vlak, kadert binnen het zorgbeleid. Elke betrokkene (klassenleraar, vakleraar, leerlingenbegeleider,...) heeft hierbij een helder beschreven taak. Een organogram maakt duidelijk wie wanneer inspringt bij melding van problemen.
- Via intake gesprekken en gegevens vanuit het basisonderwijs worden eventuele specifieke noden van de leerlingen bij de start in kaart gebracht. Leerlingen die instromen met leerachterstand voor bepaalde vakken krijgen de kans om zich bij te werken. Ook leerlingen die laattijdig instromen worden extra opgevolgd.
- Tijdens de schoolloopbaan worden eventuele problemen bij leerlingen op verschillende manieren gedetecteerd: via de klassenleraar en/of de vakleerkrachten, tijdens klassenraden... Alle signalen komen samen bij de cel leerlingenbegeleiding. De cel overlegt wekelijks en bestaat uit drie graadcoördinatoren, twee leerlingenbegeleiders, de directieleden en een CLB-medewerkster. De begeleidende klassenraden besteden voldoende aandacht aan de registratie van leerproblemen en het formuleren van remediërvoorstellen.
- Diverse initiatieven ondersteunen het leerproces van de leerlingen. Alle leerlingen van de eerste graad krijgen de kans om tijdens de avondstudie sessies leren leren te volgen. Niet alleen leren plannen en structureren komen aan bod, ook een gezonde studiehouding wordt besproken. De leerbegeleiding evolueert van sterk sturen in de eerste graad naar bewaken in de tweede graad en naar loslaten en inzetten op individuele begeleiding in de derde graad. Over de graden heen wordt gewerkt aan studiemotivatie. De begeleide avondstudie, studieplanning en voorbereiding van toetsen en examens ondersteunen eveneens de leerlingen.
- Naast algemene zorgmaatregelen voor alle leerlingen, zorgt de school ook voor ondersteunende maatregelen bij specifieke noden. Deze zijn op maat van de leerling goed uitgewerkt en worden via zorgplannen gecommuniceerd met alle betrokkenen. De vakgroepen hebben de afgelopen jaren heel wat expertise opgedaan m.b.t. ondersteuning bij leerstoornissen. Voor de leerkrachten werd een werkdocument opgesteld met beschrijving per leerstoornis. Daarnaast beschikken zij ook over een observatielijst om de mogelijkheden en moeilijkheden van deze leerlingen gericht in kaart te brengen.
- Voor vakspecifieke leerproblemen kunnen de leerlingen bij de vakleraren terecht. Die voorzien vooral in remediërende ondersteuning. De leerkrachten worden hiervoor

bijgestaan door het team van leerlingenbegeleiders en graadcoördinatoren. De individuele leraar en/of de klassenleraar registreert de remediëringsacties. Een preventieve leerbegeleiding is voor o.a. de vakgroep Humane wetenschappen doorgedrongen tot de lespraktijk. De aandacht voor de OVUR⁹-structuur, studietips, leerlijnen... vindt geleidelijk ingang bij de andere vakgroepen.

- Lovenswaardig zijn de inspanningen om de ouders intens te informeren over en te betrekken bij het leertraject van de leerlingen. De school organiseert regelmatig info-avonden en oudercontacten. De agenda en het maandrapport gebruikt de school als communicatiemiddel met de ouders. Bij problemen werkt de school met meldingsbrieven en/of neemt ze direct contact op met de ouders. Op die manier grijpt de school snel in bij studieproblemen.

4.3 Evaluatie

4.3.1 Evaluatiepraktijk

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning.

Motivering

- De school beschikt over een uitgeschreven visietekst op evalueren. Zij legt de nadruk op een evaluatiepraktijk die toekomstgericht is en leerlingen ondersteunt in hun leren en ontwikkelingsproces. De school heeft zowel organisatorische als inhoudelijke evaluatierichtlijnen uitgewerkt.
- De inhoudelijke evaluatierichtlijnen hebben o.m. betrekking op het afstemmen van de evaluatie op de leerplandoelen, het geven van identieke examens in parallelklassen en op het formuleren van effectieve rapportcommentaar. De vakgroepen worden door de schoolleiding aangespoord om te reflecteren over de evaluatiepraktijk. Bovengenoemde maatregelen zorgen ervoor dat de evaluatiepraktijk in de meeste onderzochte vakken grotendeels leerplangericht is. Het waarden van vaardigheden en vakattitudes krijgt echter in een behoorlijk aantal vakken nog te weinig expliciete aandacht. Verder is de betrouwbaarheid van de evaluatie in enkele vakken zwak omdat de toetsen onvoldoende voorbereiden op het afleggen van examens. De aanwezige goede praktijkvoorbeelden krijgen te weinig navolging.
- In de eerste en tweede graad organiseert de school drie examenperiodes. In de derde graad hanteert de school een semestersysteem met een beperkte examenperiode voor de paasvakantie. Het semestersysteem wordt evenwel niet consequent toegepast. Zo worden vakken met een beperkte curriculumduur driemaal per jaar geëxamineerd. Deze werkwijze spoort niet met de verwachtingen van de vakoverschrijdende eindtermen leren leren in de derde graad en met die van het hoger onderwijs om grotere leerstofgehelen te kunnen verwerken.
- De school neemt initiatieven om de leerbegeleiding te laten aansluiten op de evaluatiepraktijk. Leerlingen met een specifieke zorgvraag kunnen bij de evaluatie een rekenen op specifieke begeleidingsmaatregelen. De school werkt met een taken- en toetsenkalender om de studiedruk te bewaken en leerlingen te ondersteunen bij het verwerven van planningsvaardigheden. Uit gesprekken met leerlingen blijkt echter dat niet alle leraren zich houden aan deze afspraken.
- De verhouding dagelijks werk / examen is identiek voor de eerste, tweede en derde graad (30 % / 70 %). Deze werkwijze sluit niet aan bij de schoolvisie die aanstuurt op een ontwikkelingsgerichte benadering van het leerproces.

⁹ OVUR: Oriënteren Verkennen Uitvoeren Reflecteren

- Leerlingen en ouders worden frequent en via diverse kanalen geïnformeerd over de leerprestaties. De maand-, trimester- en jaarrapporten geven voornamelijk cijfermatige informatie. Op de maandrapporten is evenwel ook ruimte voorzien voor commentaar van de vakleraar en de klastitularis. De meeste commentaren zijn vaststellend en aanmoedigend, maar bevatten echter weinig remediërende aanwijzingen. Een betere opvolging van de bestaande richtlijnen over effectieve rapportcommentaar is nodig.
- De school hanteert geen deliberatiekader maar beoordeelt elke leerling individueel en toekomstgericht. De attesteringsgegevens en de resultaten in het vervolgonderwijs zijn algemeen gunstig. De adequate leerlingenbegeleiding draagt hiertoe bij. De motivering van de schaarse B- en C-attesten verwijst niet naar de ondernomen remediërende initiatieven en de opgeleverde effecten. De adviezen zijn weinig specifiek.

5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

- Beide directieleden vormen een team waarbij de meeste taken gezamenlijk worden aangepakt. Zij hanteren een open en waarderende leiderschapsstijl die in combinatie met de kleinschaligheid van school leidt tot tevredenheid van ouders, leerlingen en personeel. De directie wordt bijgestaan door drie graadcoördinatoren. Elke graadcoördinator kan op zijn beurt een beroep doen op één à twee leden van het ondersteunend personeel. Deze groep zorgt voor een kwaliteitsvolle aansturing en opvolging van de leerlingenbegeleiding.
- De goede samenwerking binnen de scholengemeenschap en met het Centrum voor Volwassenenonderwijs leidt tot efficiëntiewinst. De scholengemeenschap biedt de mogelijkheid om in werkgroepen expertise op verschillende vlakken (nascholing, personeelsbeleid en -administratie, zorgbeleid, aanvangsbegeleiding, ...) te ontwikkelen en te delen. De goede uitrusting van de lokalen en het keuzeaanbod Spaans in de derde graad is mede te danken aan de samenwerking met het Centrum voor Volwassenenonderwijs.
- De uitgeschreven schoolvisie legt de nadruk op talentontplooiing, sociale betrokkenheid, brede vorming en spirituele ontwikkeling. De schoolleiding hanteert een duidelijke onderwijskundige strategie om de klassen zo klein mogelijk te houden en om het schooljaar te starten met definitieve uurroosters. Voor het GOK-, ICT- en logistiek beleid en de leerlingenbegeleiding werkt zij met operationele actieplannen. De directie zet in op een personeelsbeleid waar autonomie, goede werkomstandigheden en tevredenheid centraal staan. De beleidsplannen voor de deskundigheidsbevordering en voor de aansturing en opvolging van de vakgroepwerking zijn echter minder goed uitgewerkt. De doelen zijn te weinig SMART¹⁰ op school-, leerkrachten- en leerlingenniveau uitgeschreven en de verwachte resultaten zijn onvoldoende vastgelegd. Dit heeft voor gevolg dat de doelgerichtheid en doeltreffendheid van de deskundigheidsbevordering en de vakgroepwerking wisselend zijn. Het recentelijk opstarten van functioneringsgesprekken is zonder meer een belangrijke stap om de deskundigheidsbevordering bij het personeel te ondersteunen.
- De besluitvorming is participatief en transparant. Binnen de verschillende formele en informele raden heerst er een open overlegcultuur. Hierdoor krijgt vrijwel iedereen de kans om deel te nemen aan het besluitvormingsproces. De interne en externe communicatie met ouders is doeltreffend uitgewerkt. De school levert bijzondere inspanningen om de ouders te betrekken bij het schoolleven van hun kinderen.
- Het beleid heeft het advies van de vorige doorlichting om werk te maken van een talenbeleid ernstig genomen. Het traject van de school startte met een aantal concrete initiatieven van twee geëngageerde taalleraren: een vergelijkende lijst van grammaticale termen, begeleidingsplannen voor leerlingen met dyslexie, screening van spellingsvaardigheid van eerstejaarsleerlingen, remediëring voor Nederlands ... De school tekende in op een ministerieel nascholingsproject en kreeg ondersteuning bij het ontwikkelen van een visie en een stappenplan. De meest recente projecten focussen op het taalgericht vakkenonderwijs, het formuleren van ondersteunende en gerichte feedback op rapporten en het werken met taaltips. Er is een werkgroep talenbeleid, maar die bestaat jammer genoeg uitsluitend uit taalleraren. De werkgroep kan rekenen op de ondersteuning van de schoolleiding en verhoogt haar deskundigheid door nascholing te volgen. Het beleid heeft de effecten van de diverse initiatieven nog niet in kaart gebracht, maar overweegt dit in de toekomst wel te doen. Het onderzoek van de doorgelichte vakken toont aan dat er grote vak- en leraargebonden verschillen bestaan.

¹⁰ Specifiek, meetbaar, aanvaardbaar, realistisch en tijdsgebonden.

- De school heeft een visietekst op kwaliteitszorg. Zij doet regelmatig een beroep op externen (pedagogische begeleiding) en gebruikt externe evaluatiegegevens (peilingsproeven en Olympiades) om zicht te krijgen op de kwaliteit van haar werking. Voor de GOK-werking bestaan er concrete kwaliteitsdoelen die geëvalueerd worden. Voor de overige procesvariabelen bestaan kwaliteitsondersteunende initiatieven maar geen geconcretiseerde doelen op school-, leraren- en leerlingenniveau. De analyse van de verzamelde gegevens over attestering, doorstroming, schoolverlaters en resultaten in het vervolgonderwijs worden onvoldoende gebruikt als opstap voor verbetertrajecten. Ook de aanwezige goede praktijkvoorbeelden worden te weinig aangegrepen als hefboom voor kwaliteitsverbetering. Deze vaststellingen wijzen op een nood aan een meer omvattend en gestructureerd kwaliteitszorgsysteem.

6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- De leerplanrealisatie voor cultuur- en gedragswetenschappen in de tweede en derde graad Humane wetenschappen.
- De gunstige attesteringsgegevens.
- De resultaten in het vervolgonderwijs.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- Het leer- en leefklimaat.
- De aandacht voor zorg.
- De leerbegeleiding.
- De brede vorming.
- De materiële uitrusting.

Wat betreft het algemeen beleid:

- De aanpak van de onderwijsorganisatie.
- De participatieve en transparante besluitvorming.
- De communicatie met de ouders.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- De leerplanrealisatie voor lichamelijke opvoeding.
- Het leren onderzoeken in de polen Wetenschappen en Wiskunde versterken.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- Een nascholingsplan ontwikkelen op basis van de eigen onderwijskundige noden en prioriteiten op leraren- en schoolniveau.
- De evaluatiepraktijk afstemmen op de leerplan- en schoolvisie.

Wat betreft het algemeen beleid:

- De beleidsplannen op het vlak van het personeelsbeleid concretiseren in operationele en resultaatgerichte doelen.
- Een kwaliteitszorgsysteem uitwerken.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Nihil.

7. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

GUNSTIG

voor alle structuuronderdelen.

8. REGELING VOOR HET VERVOLG

Nihil

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Reginald Leper

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Willy Phlypo